ԵԴ1/0365/01/24
(ՀԿԴ/0296/01/23)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆ

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ

ԸՆԴԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ԼՈՒԾԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

14 մարտի 2024 թվական ք.Երևան

ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի նախագահ Լիլիթ Թադևոսյանս, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի քրեական պալատի նախագահին փոխարինող Արթուր Պողոսյանս, ՀՀ Վճռաբեկ դատարանի հակակոռուպցիոն պալատի նախագահ Արթուր Դավթյանս, ուսումնասիրելով թիվ ԵԴ1/0365/01/24 (ՀԿԴ/0296/01/23) քրեական վարույթի ընդդատության հարցը լուծելու համար ՀՀ Վճռաբեկ դատարան ուղարկելու մասին Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանի՝ 2024 թվականի մարտի 1-ի որոշումը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց Ի Ն Ք

<u>Վարույթի դատավարական նախապատմությունը.</u>

1. 2023 թվականի դեկտեմբերի 15-ին Հակակոռուպցիոն դատարանում ստացվել է Մարատ Ռոբերտի Սաֆարյանի վերաբերյալ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետով, 296-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով, 264-րդ հոդվածի 1-ին մասով և Աստղիկ Հուսիկի Հակոբյանի վերաբերյալ ՀՀ

քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետով, 296-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով և 264-րդ հոդվածի 1-ին մասով թիվ 69137923 (ՀԿԴ/0296/01/23) քրեական վարույթը:

1.1. Հակակոռուպցիոն դատարանը 2023 թվականի դեկտեմբերի 18-ին որոշում է կայացրել թիվ ՀԿԴ/0296/01/23 քրեական վարույթը ստանձնելու և 2023 թվականի դեկտեմբերի 25-ին նախնական դատալսումներ նշանակելու մասին:

1.2. Հակակոռուպցիոն դատարանը, 2024 թվականի փետրվարին 20-ին՝ նախնական դատալսումների ընթացքում, որոշում է կայացրել քրեական վարույթն ըստ ընդդատության Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարան փոխանցելու մասին:

2. Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանը 2024 թվականի մարտի 1-ին որոշում է կայացրել թիվ ԵԴ1/0365/01/24 (ՀԿԴ/0296/01/23) քրեական վարույթը Վճռաբեկ դատարան ուղարկելու մասին՝ ընդդատության հարցը լուծելու համար:

3. Քրեական վարույթը Վճռաբեկ դատարանում ստացվել է 2024 թվականի մարտի 4-ին:

<u>Ընդդատության վերաբերյալ հարցը լուծելու համար էական նշանակություն ունեցող փաստական հանգամանքները.</u>

4. 2023 թվականի դեկտեմբերի 11-ի որոշմամբ Մարատ Ռոբերտի Սաֆարյանի նկատմամբ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետով, 296-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով, 264-րդ հոդվածի 1-ին մասով հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել այն բանի համար, որ *«նա խախտելով «Թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի մասին» ՀՀ օրենքի և ՀՀ կառավարության 2010 թվականի մարտի 18-ի «Թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների շրջանառության կանոնները սահմանելու մասին» թիվ 270-Ն որոշման պահանջները, 2021-2023թթ. ընթացքում Ասպրիկ Հակոբյանի և այլ անձանց հետ նախնական համաձայնությամբ համացանցի «Տելեգրամ» հեռահաղորդակցման հավելվածում կառավարել են*

ավելի քան 80 տարբեր անվանումներով և հղումներով առցանց խանութ-հարթակներ՝ դրանց միջոցով շարունակելով իրացնել առանձնապես խոշոր չափերով թմրամիջոցներ:

Թմրամիջոցների իրացումից ստացված առանձնապես խոշոր չափերով ֆինանսական միջոցների՝ 85.019.654 ՀՀ դրամի, հանցավոր ծագումը, դրա իրական բնույթը թաքցնելու, հանցավոր ճանապարհով ստացված ֆինանսական միջոցների տեղաշարժն ու տեղաբաշխումը քողարկելու, ստացված դրամական միջոցներին օրինական տեսք հաղորդելու նպատակով Մարատ Սաֆարյանի և Աստղիկ Հակոբյանի կողմից նշված գումարները ստացվել, շրջանառվել և կանխիկացվել են տարատեսակ կրիպտոարժույթային դրամապանակների և վճարային գործիքների միջոցով:

Այսպես. 2021-2023թթ. ընթացքում, Մարատ Սաֆարյանը և Աստղիկ Հակոբյանը «Տելեգրամ» հեռահաղորդակցման հավելվածում իրենց կողմից կառավարվող «Շուկա», «Պոլեպտպայի սնկեր», «Weed.am», «WeedLife», «Կանաչի», «Weed Temple», «Kosmos», «Ryder», «Wild Weed», «Lion», «Louis Pasteur», «HERBARIUM 420», «weedman», «Trichome», «WeeDo Shop», «Marc Emery», «Tumo», «Goofy», «@ngeruhi@», «Lepricon», «Central House», «ԴԲԱ ԼԱՎԸ», «Green Kush», «TopWeed», «KUSHWISH», «panda», «venom», «Bbkush#1», «Green Gold Market», «Dr.Green», «Դոզեր», «Central House», «Ակումբի օպերատոր», «Elite Store», «Քոլեցի», «GreenKush», «DavidVanHoctemberyan», «Kilogr», «Միսթեր Քնաքս», «Dona Jane», «@yngers@», «Ismoke420», «WeedMc», «WeedClub», «Cricket Shop», «David Van Hoktemberyan», «Արբիտրաժի քարտուղար», «Lepricon», «Morpheus», «Капитан Джек Воробей», «Arm Lab», «Big G», «Green Base», «Plant», «HIGHՔՈՒՇ», «Arm Kush», «GRNEVN», «King Weed», «Rainbow», «WeedMC», «Shaman», «TReeP», «Hagrid Rubeus», «Աչք», «Admiral General Aladeen», «Galusto», «Տենեռ», «Բրաբիոն», «Տիգրան», «Ձյաձ», «CapitalWeed», «Nice», «IGNITE», «Дейнерис», «Weed Quenn», «Հոում», «Էկո Ֆնդո», «Pablito», «Weed Me» և «PlamHub» առցանց խանութ-հարթակներով զբաղվել են առանձնապես խոշոր չափերով թմրամիջոցների շրջանառությամբ՝ դրանում ներգրավելով նաև այլ

հանցակիցների: Մարատ Սաֆարյանը և Ասպոիկ Հակոբյանն ապահովել են, որ առանձնապես խոշոր չափերով թմրամիջոցներն առանձնացվեն ըստ քաշերի, փաթեթավորվեն և նախապես տեղադրվեն ՀՀ տարածքում գտնվող թաքստոցներում, որից հետո թմրամիջոցների գտնվելու վայրերը լուսանկարահանվել են, ծրագրային հավելվածի միջոցով նշվել են դրանց գտնվելու վայրերի աշխարհագրական կոորդինատները և ուղարկվել վերջինիս կողմից կառավարվող տելեգրամյան վերը նշված խանութ-հարթակի միջոցով թմրամիջոց ձեռք բերելու ցանկություն հայտնած, թմրամիջոցների արժեքի և ձեռքբերման պայմանների շուրջ նամակագրություններ վարած անձանց, որոնց հետ համաձայնության գալուց հետո թմրամիջոցի համապատասխան չափաբաժնի արժեքը կազմող գումարը պահանջվել է փոխանցել Մարատ Սաֆարյանի ս Ասպոիկ Հակոբյանի կողմից կառավարվող կրիպտոարժույթային հաշիվներին և էլեկտրոնային դրամապանակներին: Վերջինիս կողմից կառավարվող հաշիվներին գումարի մուտքագրման փաստը հաստատող անդորրագրերի լուսանկարները գնորդների կողմից փոխանցվելուց հետո նրանց է ուղարկվել թաքստոցներում նախապես տեղադրված տարբեր տեսակի թմրամիջոցների տեղակայման լուսանկարները՝ ճշգրիտ աշխարհագրական կոորդինատներով: Նշված եղանակով Մարատ Սաֆարյանի և Ասպոիկ Հակոբյանի կողմից առանձնապես խոշոր չափերով տարբեր տեսակի թմրամիջոցներ են ապօրինի իրացվել բազմաթիվ անձանց:

Մարատ Սաֆարյանի և Ասպոիկ Հակոբյանի կողմից կառավարվող թվով 80 առցանց խանութ-հարթակների միջոցով ապօրինի իրացման համար նախատեսված առանձնապես խոշոր չափերով թմրամիջոցներից 0,27 գրամ քաշով «տետրահիդրոկաննաբինոլներ պարունակող բուսական խառնուրդ» տեսակի թմրամիջոցը հայտնաբերվել է 2022 թվականի մարտի 21-ին ՀՀ ՆԳՆ ոստիկանության Նոր Նորքի բաժնում Մարատ Սաֆարյանի անձնական խուզարկությամբ, 25 փաթեթներում ընդհանուր 7,19 գրամ քաշով «մարիխուանա» տեսակի և ընդհանուր 4,55 գրամ քաշով «տետրահիդրոկաննաբինոլներ պարունակող բուսական խառնուրդ» տեսակի թմրամիջոցները հայտնաբերվել են

Ասպոիկ Հակոբյանի և Մարատ Սաֆարյանի կողմից շահագործվող «BMW X5» մակնիշի 80 QX 707 համարանիշի ավտոմեքենայում 2022 թվականի ապրիլի 14-ին կատարված խուզարկությամբ: Նշված ավտոմեքենայի խուզարկությամբ հայտնաբերված էլեկտրոնային կշեռքի մակերեսին առկա են եղել նաև «մեթամֆետամին» և «տետրահիդրոկաննաբինոլ» տեսակի թմրամիջոցների հետքեր, որոնց քանակական հաշվարկ հնարավոր չի եղել կատարել: Բացի այդ, ընդհանուր 0,118 գրամ քաշով «մարիխուանա» տեսակի թմրամիջոց և «տետրահիդրոկանաբինոլ» տեսակի թմրամիջոցի հետքեր են հայտնաբերվել նաև Ասպոիկ Հակոբյանի և Մարատ Սաֆարյանի բնակության վայրում՝ Երևան քաղաքի Բ.Մուրադյան փողոցի 10-րդ շենքի 13-րդ բնակարանում 19.10.2023թ. կատարված խուզարկությամբ:

(...)

Բացի այդ, «Տելեգրամ» հեռահաղորդակցման հավելվածում այլ անձանց հետ նախնական համաձայնությամբ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառությամբ զբաղվելու և վերը նշված խանութ-հարթակների միջոցով թմրամիջոցների իրացումից ստացված առանձնապես խոշոր չափերով ֆինանսական միջոցների՝ առնվազն 85.019.654 ՀՀ դրամ գումարի հանցավոր ծագումը, իրական բնույթը թաքցնելու, հանցավոր ճանապարհով ստացված միջոցների տեղաշարժն ու տեղաբաշխումը քողարկելու, դրանց օրինական տեսք հաղորդելու նպատակով կրիպտոարժույթների փոխանակմամբ զբաղվող անձանց հետ ձեռք բերված պայմանավորվածության համաձայն՝ թմրամիջոցներ ձեռք բերելու ցանկություն հայտնած անձանց գումարի փոխանցման նպատակով տրամադրել են պարբերաբար փոփոխվող տարատեսակ կրիպտոարժույթային դրամապանակների և այլ վճարային գործիքների տվյալներ, որից հետո նշված դրամապանակներին ստացված միջոցների մի մասը փոխանցվել է ՀՀ տարածքում գործող և «Տելեգրամ» հեռահաղորդակցման հավելվածի միջոցով կրիպտոարժույթի փոխանակմամբ զբաղվող անձանց կրիպտոարժույթային հաշիվներին, այնուհետև փոխարկման արդյունքում համարժեք դրամական միջոցները վճարային գործիքների, բանկային

քարտերի, բուքմեյքերական ընկերությունների փոխանցելու միջոցով հանձնվել են Աստղիկ Հակոբյանին և Մարատ Սաֆարյանին:

Աստղիկ Հակոբյանի անվամբ նույնականացված 718883932 դրամապանակին 2019-2022թթ. ընթացքում ստացվել է ընդհանուր 26.772.635 ՀՀ դրամ, որից 1.997.938 ՀՀ դրամը՝ «Քիվի» համակարգի դրամապանակներից, 6.293.204 ՀՀ դրամը՝ վճարային տերմինալներից, ընդհանուր 6.957.030 ՀՀ դրամը՝ կրիպտոարժույթի փոխանակմամբ զբաղվող Գեղամ Գևորգյանի, Էդուարդ Ավետիսյանի, Հովհաննես Ղարաբաղցյանի և Համլետ Մկրտչյանի կողմից կառավարվող դրամապանակներից, 8.004.563 ՀՀ դրամը՝ բանկային քարտերից: Մնացած գումարները ստացվել են «Իդրամ» համակարգի այլ օգտատերերից:

«Իդրամ» վճարահաշվարկային համակարգում Աստղիկ Հակոբյանի անվամբ նույնականացված 639598292 դրամապանակին 2020-2021թթ. ընթացքում մուտքագրվել է ընդհանուր 1.514.346 ՀՀ դրամ, որից 1.298.701 ՀՀ դրամը՝ վճարային տերմինալներից, 122.000 ՀՀ դրամը՝ «Քիվի» համակարգի դրամապանակներից, իսկ մյուս մասը՝ կրիպտոարժույթի փոխանակմամբ զբաղվող անձանց՝ Գեղամ Գևորգյանի, Էդուարդ Ավետիսյանի և այլ անձանց դրամապանակներից:

Բացի այդ, «Իդրամ» ընկերությունից ստացված «Push ID» նույանականացման տվյալների համաձայն՝ Աստղիկ Հակոբյանի և Մարատ Սաֆարյանի կողմից կառավարվող էլեկտրոնային սարքավորումների միջոցով հասանելիություն է ստացվել և կառավարվել տարբեր անձանց անուններով նույնականացված 152763902, 177078970, 217566314, 485986659, 506064768, 652215549, 969686345 «Իդրամ» հաշվառման հաշիվներ, որոնց 2020-2023թթ. ընթացքում վճարային տերմինալներից, կրիպտոարժույթի փոխանակմամբ զբաղվող անձանցից, բուքմեյքերական ընկերություններից, բանկային քարտերից և այլ վճարային գործիքներից մուտքագրվել է ընդհանուր 56.732.673 ՀՀ դրամ գումար:

Նշված եղանակով Մարատ Սաֆարյանը և Աստղիկ Հակոբյանը թաքցրել և խեղաթյուրել են հանցավոր ճանապարհով ստացված ընդհանուր 85.019.654 ՀՀ դրամ գումարների ծագման աղբյուրն ու իրական բնույթը:

(...)

Բացի այդ, Աստղիկ Հակոբյանը 2021 թվականի հուլիսի 1-ին Տիգրան Հակոբյանի հետ կնքել է վարձակալության պայմանագիր և նույն օրվանից Մարատ Սաֆարյանի հետ համատեղ բնակվել են Տիգրան Հակոբյանին և Դիանա Մարգարյանին համասեփականության իրավունքով պատկանող Երևան քաղաքի Ծարավ Աղբյուր 129/4 շենքի թիվ 3 բնակարանում, որի ընթացքում մինչև 2021 թվականի հոկտեմբերի 12-ն ընկած ժամանակահատվածում վերջիններս նախնական համաձայնությամբ ուրիշի գույքը վնասելու դիտավորությամբ ներկելու եղանակով վնասել են Տիգրան Հակոբյանին և Դիանա Մարգարյանին պատկանող բնակարանի պատերը, հատակը, գույքը և սանհանգույցը՝ պատճառելով ընդհանուր խոշոր չափերով 2.223.400 ՀՀ դրամի գույքային վնաս(...)[1]»:

2023 թվականի դեկտեմբերի 11-ի որոշմամբ Աստղիկ Հակոբյանի նկատմամբ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետով, 296-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով և 264-րդ հոդվածի 1-ին մասով հանրային քրեական հետապնդում է հարուցվել այն բանի համար, որ *«նա [Խ]ախտելով «Թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի մասին» ՀՀ օրենքի և ՀՀ կառավարության 2010 թվականի մարտի 18-ի «Թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների շրջանառության կանոնները սահմանելու մասին» թիվ 270-Ն որոշման պահանջները, 2021-2023թթ. ընթացքում Խաչատուր Ֆարմանյանի և այլ անձանց հետ նախնական համաձայնությամբ, վերջիններիս կողմից ստեղծված և կառավարվող տելեգրամյան էջերի միջոցով տևական ժամանակ զբաղվել է առանձնապես խոշոր չափերով թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառությամբ, իսկ հետագայում՝ 2021-2023թթ. ընթացքում Մարատ Սաֆարյանի հետ նախնական համաձայնությամբ համացանցի «Տելեգրամ» հեռահաղորդակցման հավելվածում ստեղծել և կառավարել են ավելի քան 80 տարբեր անվանումներով և հղումներով առցանց խանութ-հարթակներ՝ դրանց միջոցով շարունակելով իրացնել առանձնապես խոշոր չափերով թմրամիջոցներ:*

Թմրամիջոցների իրացումից ստացված առանձնապես խոշոր չափերով ֆինանսական միջոցների՝ 85.019.654 ՀՀ դրամի, հանցավոր ծագումը, դրա իրական

[1] Տե՛ս քրեական վարույթ, հատոր 8, թերթեր 45-50:

բնույթը թաքցնելու, հանցավոր ճանապարհով ստացված ֆինանսական միջոցների տեղաշարժն ու տեղաբաշխումը քողարկելու, ստացված դրամական միջոցներին օրինական տեսք հաղորդելու նպատակով Աստղիկ Հակոբյանի և Մարատ Սաֆարյանի կողմից նշված գումարները ստացվել, շրջանառվել և կանխիկացվել են տարատեսակ կրիպտոարժույթային դրամապանակների և վճարային գործիքների միջոցով:

Այսպես.

Աստղիկ Հակոբյանը, 2019 թվականից ներգրավվելով թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության մեջ, նշված գործունեությամբ զբաղվող տելեգրամյան «Ismoke» և «@ngers» էջերը կառավարող Խաչատուր Ֆարմանյանի և այլ անձանց հետ նախնական համաձայնությանբ համապատասխան վարձատրության դիմաց իրացրել է նշված էջերի միջոցով շրջանառվող առանձնապես խոշոր չափերով տարբեր տեսակի թմրամիջոցները՝ կատարելով դրանց տեղափոխում, ըստ քաշերի առանձնացում, փաթեթավորում և ՀՀ տարածքում տեղադրում՝ միաժամանակ մասնակցություն ունենալով նաև նշված էջերով իրացնելու համար ՀՀ տարածքում և արտերկրից թմրամիջոցների ձեռքբերմանը: Նշված գործողությունների կատարման համար Աստղիկ Հակոբյանը 2019-2020թթ. ընթացքում «Իդրամ» վճարահաշվարկային համակարգում իր անհատական տվյալներով նույնականացված և իր կողմից կառավարվող 718883932 համարի անհատական հաշվին «Ismoke» տելեգրամյան խանութ-հարթակի կողմից թմրամիջոցների վաճառքի իրականացման համար օգտագործված «Qiwi» վճարահաշվարկային համակարգի +79999010854 դրամապանակից՝ թմրամիջոցների վաճառքից ստացված գումարներից որպես իր մասնաբաժին ստացել է 135.544 ՌԴ ռուբլուն համարժեք 913.566 ՀՀ դրամ գումար:

Հետագայում՝ 2021-2023թթ. ընթացքում, Աստղիկ Հակոբյանը և Մարատ Սաֆարյանն «Տելեգրամ» հեռահաղորդակցման հավելվածում իրենց կողմից կառավարվող «Շուկա», «Պոլետրայի սնկեր», «Weed.am», «WeedLife», «Կանաչի», «Weed Temple», «Kosmos», «Ryder», «Wild Weed», «Lion», «Louis Pasteur», «HERBARIUM 420», «weedman», «Trichome», «WeeDo Shop», «Marc Emery», «Tumo»,

«Goofy», «@ngeruhi@», «Lepricon», «Central House», «ԴԲԱ ԼԱՎԸ», «Green Kush», «TopWeed», «KUSHWISH», «panda», «venom», «Bbkush#1», «Green Gold Market», «Dr.Green», «Դոզեր», «Central House», «Ակումբի օպերատոր», «Elite Store», «Քոլեցի», «GreenKush», «DavidVanHoctemberyan», «Kilogr», «Միսթեր Քնաքս», «Dona Jane», «@yngers@», «Ismoke420», «WeedMc», «WeedClub», «Cricket Shop», «David Van Hoktemberyan», «Արբիտրաժի քարտուղար», «Lepricon», «Morpheus», «Капитан Джек Воробей», «Arm Lab», «Big G», «Green Base», «Plant», «HIGHՔՈՒՇ», «Arm Kush», «GRNEVN», «King Weed», «Rainbow», «WeedMC», «Shaman», «TReeP», «Hagrid Rubeus», «Աչք», «Admiral General Aladeen», «Galusto», «Տենեռ», «Բրաբիոն», «Տիգրան», «Զյան», «CapitalWeed», «Nice», «IGNITE», «Дейнерис», «Weed Quenn», «Հոում», «Էկո Ֆնդ», «Pablito», «Weed Me» և «PlamHub» աղցանց խանութ-հարթակներով զբաղվել են առանձնապես խոշոր չափերով թմրամիջոցների շրջանառությամբ՝ դրանում ներգրավելով նաև այլ հանցակիցների: Ասպողիկ Հակոբյանը և Մարատ Սաֆարյանն ապահովել են, որ առանձնապես խոշոր չափերով թմրամիջոցներն առանձնացվեն ըստ քաշերի, փաթեթավորվեն և նախապես տեղադրվեն ՀՀ տարածքում գտնվող թաքստոցներում, որից հետո թմրամիջոցների գտնվելու վայրերը լուսանկարահանվել են, ծրագրային հավելվածի միջոցով նշվել են դրանց գտնվելու վայրերի աշխարհագրական կոորդինատները և ուղարկվել վերջինիս կողմից կառավարվող տելեգրամյան վերը նշված խանութ-հարթակի միջոցով թմրամիջոց ձեռք բերելու ցանկություն հայտնած, թմրամիջոցների արժեքի և ձեռքբերման պայմանների շուրջ նամակագրություններ վարած անձանց, որոնց հետ համաձայնության գալուց հետո թմրամիջոցի համապատասխան չափաբաժնի արժեքը կազմող գումարը պահանջվել է փոխանցել Ասպողիկ Հակոբյանի և Մարատ Սաֆարյանի կողմից կառավարվող կրիպտոարժույթային հաշիվներին և էլեկտրոնային դրամապանակներին: Վերջինիս կողմից կառավարվող հաշիվներին գումարի մուտքագրման փաստը հաստատող անդորրագրերի լուսանկարները գնորդների կողմից փոխանցվելուց հետո նրանց է ուղարկվել թաքստոցներում նախապես տեղադրված տարբեր տեսակի թմրամիջոցների տեղակայման

լուսանկարները՝ ճշգրիտ աշխարհագրական կոորդինատներով: Նշված եղանակով Աստղիկ Հակոբյանի և Մարատ Սաֆարյանի կողմից առանձնապես խոշոր չափերով տարբեր տեսակի թմրամիջոցներ են ապօրինի իրացվել բազմաթիվ անձանց:

Աստղիկ Հակոբյանի և Մարատ Սաֆարյանի կողմից կառավարվող թվով 80 առցանց խանութ-հարթակների միջոցով ապօրինի իրացման համար նախատեսված առանձնապես խոշոր չափերով թմրամիջոցներից 0,27 գրամ քաշով «տետրահիդրոկաննաբինոլներ պարունակող բուսական խառնուրդ» տեսակի թմրամիջոցը հայտնաբերվել է 2022 թվականի մարտի 21-ին ՀՀ ՆԳՆ ոստիկանության Նոր Նորքի բաժնում Մարատ Սաֆարյանի անձնական խուզարկությամբ, 25 փաթեթներում ընդհանուր 7,19 գրամ քաշով «մարիխուանա» տեսակի և ընդհանուր 4,55 գրամ քաշով «տետրահիդրոկաննաբինոլներ պարունակող բուսական խառնուրդ» տեսակի թմրամիջոցները հայտնաբերվել են Աստղիկ Հակոբյանի և Մարատ Սաֆարյանի կողմից շահագործվող «BMW X5» մակնիշի 80 QX 707 համարանիշի ավտոմեքենայում 2022 թվականի ապրիլի 14-ին կատարված խուզարկությամբ: Նշված ավտոմեքենայի խուզարկությամբ հայտնաբերված էլեկտրոնային կշեռքի մակերեսին առկա են եղել նաև «մեթամֆետամին» և «տետրահիդրոկաննաբինոլ» տեսակի թմրամիջոցների հետքեր, որոնց քանակական հաշվարկ հնարավոր չի եղել կատարել: Բացի այդ, ընդհանուր 0,118 գրամ քաշով «մարիխուանա» տեսակի թմրամիջոց և «տետրահիդրոկանաբինոլ» տեսակի թմրամիջոցի հետքեր են հայտնաբերվել նաև Աստղիկ Հակոբյանի և Մարատ Սաֆարյանի բնակության վայրում՝ Երևան քաղաքի Բ. Մուրադյան փողոցի 10-րդ շենքի 13-րդ բնակարանում 19.10.2023թ. կատարված խուզարկությամբ:

(...)

Բացի այդ, «Տելեգրամ» հեռահաղորդակցման հավելվածում այլ անձանց հետ նախանական համաձայնությամբ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառությամբ զբաղվելու և վերը նշված խանութ-հարթակների միջոցով թմրամիջոցների իրացումից ստացված առանձնապես խոշոր չափերով ֆինանսական միջոցների՝

առնվազն 85.019.654 ՀՀ դրամ գումարի հանցավոր ծագումը, իրական բնույթը թաքցնելու, հանցավոր ճանապարհով ստացված միջոցների տեղաշարժն ու տեղաբաշխումը քողարկելու, դրանց օրինական տեսք հաղորդելու նպատակով կրիպտոարժույթների փոխանակմամբ զբաղվող անձանց հետ ձեռք բերված պայմանավորվածության համաձայն՝ թմրամիջոցներ ձեռք բերելու ցանկություն հայտնած անձանց գումարի փոխանցման նպատակով ստրամադրել են պարբերաբար փոփոխվող տարատեսակ կրիպտոարժութային դրամապանակների այլ վճարային գործիքների տվյալներ, որից հետո նշված դրամապանակներին ստացված միջոցների մի մասը փոխանցվել է ՀՀ տարածքում գործող և «Տելեգրամ» հեռահաղորդակցման հավելվածի միջոցով կրիպտոարժույթի փոխանակմամբ զբաղվող անձանց կրիպտոարժութային հաշիվներին, այնուհետև փոխարկման արդյունքում համարժեք դրամական միջոցները վճարային գործիքների, բանկային քարտերի, բուքմեյքերական ընկերությունների փոխանցելու միջոցով հանձնվել են Աստղիկ Հակոբյանին և Մարատ Սաֆարյանին:

Աստղիկ Հակոբյանի անվամբ նույնականացված 718883932 դրամապանակին 2019-2022թթ. ընթացքում ստացվել է ընդհանուր 26.772.635 ՀՀ դրամ, որից 1.997.938 ՀՀ դրամը՝ «Քիվի» համակարգի դրամապանակներից, 6.293.204 ՀՀ դրամը՝ վճարային տերմինալներից, ընդհանուր 6.957.030 ՀՀ դրամը՝ կրիպտոարժույթի փոխանակմամբ զբաղվող Գեղամ Գևորգյանի, Էդուարդ Ավետիսյանի, Հովհաննես Ղարաբաղցյանի և Համլետ Մկրտչյանի կողմից կառավարվող դրամապանակներից, 8.004.563 ՀՀ դրամը՝ բանկային քարտերից: Մնացած գումարները ստացվել են «Իդրամ» համակարգի այլ օգտատերերից:

«Իդրամ» վճարահաշվարկային համակարգում Աստղիկ Հակոբյանի անվամբ նույնականացված 639598292 դրամապանակին 2020-2021թթ. ընթացքում մուտքագրվել է ընդհանուր 1.514.346 ՀՀ դրամ, որից 1.298.701 ՀՀ դրամը՝ վճարային տերմինալներից, 122.000 ՀՀ դրամը՝ «Քիվի» համակարգի դրամապանակներից, իսկ մյուս մասը՝ կրիպտոարժույթի փոխանակմամբ զբաղվող անձանց՝ Գեղամ Գևորգյանի, Էդուարդ Ավետիսյանի և այլ անձանց դրամապանակներից:

Բացի այդ, «Իդրամ» ընկերությունից ստացված «Push ID» նույնականացման տվյալների համաձայն՝ Աստղիկ Հակոբյանի և Մարատ Սաֆարյանի կողմից կառավարվող էլեկտրոնային սարքավորումների միջոցով հասանելիություն է ստացվել և կառավարվել տարբեր անձանց անուններով նույնականացված 152763902, 177078970, 217566314, 485986659, 506064768, 652215549, 969686345 «Իդրամ» հաշվառման հաշիվներ, որոնց 2020-2023թթ. ընթացքում վճարային տերմինալներից, կրիպտոարժույթի փոխանակմամբ զբաղվող անձանցից, բուքմեյքերական ընկերություններից, բանկային քարտերից և այլ վճարային գործիքներից մուտքագրվել է ընդհանուր 56.732.673 ՀՀ դրամ գումար:

Նշված եղանակով Աստղիկ Հակոբյանը և Մարատ Սաֆարյանը թաքցրել և խեղաթյուրել են հանցավոր ճանապարհով ստացված ընդհանուր 85.019.654 ՀՀ դրամ գումարների ծագման աղբյուրն ու իրական բնույթը:

(…)

Բացի այդ, Աստղիկ Հակոբյանը 2021 թվականի հուլիսի 1-ին Տիգրան Հակոբյանի հետ կնքել է վարձակալության պայմանագիր և նույն օրվանից Մարատ Սաֆարյանի հետ համատեղ բնակվել են Տիգրան Հակոբյանին և Դիանա Մարգարյանին համասեփականության իրավունքով պատկանող Երևան քաղաքի Ծարավ Աղբյուր 129/4 շենքի թիվ 3 բնակարանում, որի ընթացքում մինչև 2021 թվականի հոկտեմբերի 12-ն ընկած ժամանակահատվածում վերջիններս նախնական համաձայնությամբ ուրիշի գույքը վնասելու դիտավորությամբ ներկելու եղանակով վնասել են Տիգրան Հակոբյանին և Դիանա Մարգարյանին պատկանող բնակարանի պատերը, հատակը, գույքը և սանհանգույցը պատճառելով ընդհանուր խոշոր չափերով 2.223.400 ՀՀ դրամի գույքային վնաս (…)»[2]:

5. Հակակոռուպցիոն դատարանը 2024 թվականի փետրվարին 20-ի որոշմամբ արձանագրել է հետևյալը. *«(…) Դատարանն արձանագրում է, որ թիվ ՀԿԴ/0296/01/23 քրեական գործով դատաքննությունը գտնվում է նախնական դատալսումների փուլում:*

[2] Տե՛ս քրեական վարույթ, հատոր 8, թերթեր 59-64:

Միևնույն ժամանակ Դատարանը, դիտարկելով Աստղիկ Հակոբյանին և Մարատ Սաֆարյանին ներկայացված մեղադրանքների փաստական նկարագրերը, արձանագրում է, որ վերջիններիս, ի թիվ այլնի, մեղադրանք է ներկայացված ՀՀ քրեական օրենսգրքի 296-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված ենթադրյալ հանցանքի կատարման համար: Ընդ որում, Ա.Հակոբյանին և Մ.Սաֆարյանին վերագրվող փողերի լվացման ենթադրյալ դեպքը չի կատարվել իշխանական կամ ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելու եղանակով, իսկ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածով և 264-րդ հոդվածով նախատեսված հանցագործությունները, որոնցով ևս մեղադրանք է ներկայացվել վերջիններիս, ՀՀ քրեական օրենսգրքի հավելված 1-ով սահմանված չեն որպես կոռուպցիոն բնույթի հանցագործություններ:

Հիմք ընդունելով վերոշարադրյալը՝ Դատարանը հանգում է եզրակացության առ այն, որ թիվ ՀԿԴ/0296/01/23 քրեական գործն այլևս ընդդատյա չէ ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանին, և քրեական գործերի տարածքային ընդդատության՝ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 261-րդ հոդվածով սահմանված կարգով ընդդատյա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանին (…)»[3]:

6. Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանը 2024 թվականի մարտի 1-ի որոշմամբ արձանագրել է հետևյալը. *«(…) Սույն գործի նյութերի ուսումնասիրությունից երևում է, որ Աստղիկ Հակոբյանին և Մարատ Սաֆարյանի վերաբերյալ թիվ ՀԿԴ/0296/01/23 քրեական գործը կոռուպցիոն բնույթի է և առարկայական ընդդատությամբ ուղարկվել է ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարան: Գործով նշանակվել են նախնական դատական լսումներ և դատարանը լուծել է ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 311-րդ հոդվածով սահմանված որոշ հարցերը:*

Թիվ ՀԿԴ/0296/01/23 գործով Դատարանը հիմք ընդունելով այն փաստը, որ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 296-րդ հոդվածով նախատեսված հանցագործությունը միայն

[3] Տե՛ս քրեական վարույթ, հատոր 10, թերթեր 186-195:

իշխանական կամ ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելով կատարման դեպքում է հանդիսանում կոռուպցիոն բնույթի՝ գործն ըստ ընդդատության ուղարկել է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարան:

(...)

Տվյալ դեպքում դատարանը գտնում է, որ գործի քննության ընթացքում քրեական օրենսգրքի համապատասխան հավելվածում փոփոխությունների դեպքում վարույթները չպետք է փոխանցեն ըստ ընդդատության, քանի որ դրանք դատարանի կողմից ստանալու պահին եղել են ճիշտ ընտրված ընդդատությամբ և կանխավարկածը պետք է լինի գործի քննության շարունակությունը տվյալ դատարանում, այլ ոչ թե այն ըստ ընդդատության փոխանցելը:

Դատարանի այս դատողությունը, ի թիվս այլոց, պայմանավորված է հետևյալ հիմնավորումներով.

ա. Ընդդատության կանոնները պետք է զերծ պահեն անձին դատական շրջապտույտից՝ նպաստելով գործի քննության ողջամիտ ժամկետների պահպանմանը և արդյունավետ արդարադատության իրականացմանը:

բ. Գործի ընդդատությունը որոշելը, որպես դատավարական գործողություն, որոշվում է այդ գործը ստանալու պահին գործող օրենսգրքի նորմերին համապատասխան և դատավարական նորմի հետադարձության կանոն այդ մասով նախատեսված չէ:

գ. Քրեական օրենսգրքի հավելվածի փոփոխությունը համարվում է քրեական օրենքի փոփոխություն, որի վրա լիարժեքորեն տարածվում են քրեական օրենքի հետադարձության կանոնները սահմանող նորմի կարգավորումները: Այս դեպքում հարկ է արձանագրել, որ կոռուպցիոն հանցագործությունները սահմանող հավելվածի փոփոխությունը ոչ՛ մեղմացնող, ոչ՛ խստացնող օրենք է, հետևաբար դրա կիրառությունը հետադարձ կերպով անթույլատրելի է, եթե չկա համապատասխան անցումային դրույթ ընդունված օրենքում: Այլ կերպ՝ քրեական օրենքի փոփոխությունը, որով չի բարելավվում անձի վիճակը, տարածվում է այն ուժի մեջ մտնելուց հետո ծագած իրավահարաբերությունների վրա:

դ. ՀՀ քրեական օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» 2024 թվականի հունվարի 16-ին ընդունված և 2024 թվականի փետրվարի 6-ին ուժի մեջ մտած ՀՕ-31-Ն ՀՀ օրենքը չի նախատեսում անցումային դրույթ, ըստ որի՝ դատարանների վարույթում գտնվող նախկին կոոուպցիոն բնույթի հանցագործությունների վերաբերյալ վարույթները պետք է փոխանցվեն ըստ ընդդատության: Դատարանն ընդգծում է, որ ի տարբերություն օրենսդրության փոփոխության նախկին դեպքերի, երբ օրենսդիրն անցումային դրույթի ուժով կարգավորել էր գործերի փոխանցումը ՀՀ հակակոոուպցիոն դատարան, այս դեպքում նման նորմ չի նախատեսել, ինչը հիմք է տալիս գալ հիմնավոր այն եզրահանգման, որ օրենսդրի կամքը եղել է հիշյալ քրեական վարույթների քննությունը գործը ստացած դատարանում մնալը: Հակառակ դեպքում հնարավոր է ստեղծվի մի իրավիճակ, երբ տարբեր ժամանակներում իրականացված օրենսդրական փոփոխությունների արդյունքում քրեական գործը կհայտնվի անվերջ «շրջապտույտի» մեջ: Օրինակ՝ դատարանում ավարտական փուլում (դատական վիճաբանություններ կամ եզրափակիչ ելույթներ) գտնվող քրեական գործը զուտ օրենսդրական փոփոխություններից ելնելով առարկայական ընդդատությամբ ուղարկվի այլ դատարան, իսկ որոշ ժամանակ անց՝ նույն հիմնավորումներով վերադարձվի այն ուղարկած դատարան:

Հիմք ընդունելով վերը նշվածը՝ դատարանը վերահաստատում է իր մոտեցումը, որ առարկայական ընդդատության ենթակա գործերի ցանկում փոփոխության դեպքում գործում է ճիշտ ընդդատությամբ գործը ստացած դատարանի կողմից գործի քննությունը շարունակելու կանխավարկածը, եթե այլ բան նախատեսված չէ համապատասխան ընդունված նոր օրենքով: Նման մոտեցումը միտված է ապահովելու ընդդատության որոշման կանոնի կայունության հատկանիշը, ինչը պետք է բացառի քրեական գործերի ձևական հիմքերով «միգրացիան» դատարանների միջև:

Ամփոփվելով ամբողջ վերը նշվածը՝ դատարանը եզրահանգում է, որ ՀՀ հակակոոուպցիոն դատարանը սույն գործը ճիշտ ընդդատությամբ ստանալով, չորս դատական նիստ անցկացնելով և ՀՀ քրեական օրենսգրքում լրացումներ և

փոփոխություններ կատարելու մասին» 2024 թվականի հունվարի 16-ին ընդունված և 2024 թվականի փետրվարի 6-ին ուժի մեջ մտած ՀՕ-31-Ն ՀՀ օրենքի փոփոխության հիման վրա քրեական վարույթը Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարան ուղարկելով՝ ընդդատության որոշման կանոնի կապակցությամբ դրսևորել է ձևական մոտեցում և առանց նյութական ու դատավարական բավարար հիմքերի փոխանցել է գործն ըստ ընդդատության:

Դատարանը անդրադառնալով այն հավանական փաստարկին, ըստ որի քրեական դատավարության օրենսգիրքը թույլատրում է քրեական գործն ընդդատությամբ ուղարկել ցանկացած փուլում, արձանագրում է, որ այդ կարգավորումը վերաբերում է միայն գործի քննության ընթացքում ի հայտ եկած նոր փաստերին, այլ ոչ թե օրենքի փոփոխությանը (…)»[4]*:*

<u>Սույն որոշման հիմնավորումները և եզրահանգումը.</u>

7. Սույն վարույթով բարձրացված իրավական հարցը հետևյալն է. հիմնավո՞ր է արդյոք Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանի հետևությունն այն մասին, որ ԵԴ1/0365/01/24 (ՀԿԴ/0296/01/23) քրեական վարույթը ենթակա չէր փոխանցման առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան:

8. ՀՀ Սահմանադրության 63-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «*Յուրաքանչյուր ոք ունի անկախ և անաչառ դատարանի կողմից իր գործի արդարացի, հրապարակային և ողջամիտ ժամկետում քննության իրավունք*»:

9. «Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիայի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *«Յուրաքանչյուր ոք, (…) նրան ներկայացված ցանկացած քրեական մեղադրանքի առնչությամբ, ունի օրենքի հիման վրա ստեղծված անկախ ու անաչառ դատարանի կողմից ողջամիտ ժամկետում արդարացի և հրապարակային դատաքննության իրավունք*»:

---

[4] Տե՛ս քրեական վարույթ, հատոր 11, թերթեր 6-16:

9.1. Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը, *«օրենքի հիման վրա ստեղծված դատարան»* հասկացությունը մեկնաբանելիս նշել է. *«Այն երկրներում, որտեղ օրենքը կոդիֆիկացված է, դատական համակարգի կազմակերպումը չի կարող թողնվել դատական մարմինների հայեցողությանը, սակայն դա չի նշանակում, որ դատարաններն օժտված չեն համապատասխան ազգային օրենսդրությունը մեկնաբանելու որոշակի ազատությամբ»*[5]:

Միևնույն ժամանակ, դատական մատչելիության իրավունքի համատեքստում Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը նշել է, որ. *«Ներպետական դատական ատյանները դատավարական կանոնները կիրառելիս պետք է ձեռնպահ մնան դրանց չափազանցված ձևականացումից, որն իր ազդեցությունը կունենա դատավարության արդարացիության վրա»*[6]:

10. Վճռաբեկ դատարանը *Գևորգ Հարությունյանի* գործով իրավական դիրքորոշում է ձևավորել այն մասին, որ. «*(…) Գործերի պատշաճ ընդդատությունը, որպես արդար դատաքննության անհրաժեշտ բաղկացուցիչ, հիմնարար իրավական արժեք է: Դրա հիմնարար բնույթը բխում է արդար դատաքննության ինստիտուցիոնալ տարրից՝ անկախ, անկողմնակալ, իրավասու և օրենքի հիման վրա ստեղծված դատարան ապահովելու պետության պոզիտիվ պարտականությունից: Իսկ այդ պարտականությունն իր հերթին, ըստ էության, ամրագրված է Հայաստանի Հանրապետության իրավական համակարգում բարձրագույն իրավաբանական ուժ ունեցող այնպիսի նորմատիվ ակտերում, ինչպիսիք են ՀՀ Սահմանադրությունը (…), Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին միջազգային դաշնագիրը (14-րդ հոդված) և «Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիան (6-րդ հոդված): (…)*

Պատշաճ ընդդատության հիմնարար իրավական նշանակությունն այն է, որ յուրաքանչյուր կոնկրետ քրեական գործը քննող դատարանի որոշման հստակ

---

[5] Տե՛ս Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի՝ *Gorgiladze v. Georgia* գործով 2009 թվականի հոկտեմբերի 20-ի վճիռը, գանգատ թիվ 4313/03, 69-րդ կետ:

[6] Տե՛ս Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի՝ *Walchli v. France* գործով 2007 թվականի հուլիսի 26-ի վճիռը, գանգատ թիվ 35787/03, 29-րդ կետ:

կանոնների առկայությունը և դրանց կանխատեսելի գործադրումն անհրաժեշտ պայման են կողմնակի դիտորդի մոտ այնպիսի համոզմունք ձևավորելու համար, որ տվյալ կոնկրետ քրեական գործը քննող դատարանը և դատավորը նախապատրամադրվածություն չունեն, և տվյալ գործը վարույթ ընդունելիս սուբյեկտիվիզմն ու կամայականությունը բացառված են եղել:

Այսպիսով, քրեական գործերի ընդդատության որոշման հստակ, կամայականությունը բացառող կանոնների առկայությունը և գործադրումը պարտադիր նախապայման են արդարադատության մատչելիության պատշաճ երաշխավորման համար (…)»[7]:

11. Վերոգրյալից հետևում է, որ ընդդատության կանոններն այն չափանիշներն են, որոնց հիման վրա որոշվում է, թե տվյալ գործով որ դատարանը պետք է իրականացնի արդարադատություն: Ընդդատության կանոնները կոչված են անձին զերծ պահելու դատական շրջապտույտից, որը կարող է առաջանալ, եթե դատարանները հրաժարվեն գործը վարույթ ընդունել՝ իրենց ընդդատյա չլինելու պատճառաբանությամբ:

Ընդդատության ինստիտուտը հիմնարար նշանակություն ունեցող արժեք է, քանի որ այն անմիջականորեն կապված է անձի՝ օրենքի հիման վրա ստեղծված դատարանի կողմից իր գործի քննության իրավունքի հետ: Քրեական վարույթի մասնակիցների համար պետք է կանխատեսելի լինի, թե իրենց գործով որ դատարանը պետք է իրականացնի արդարադատություն:

Անհրաժեշտ է ընդգծել, որ վարույթն ըստ ընդդատության փոխանցելիս, չպետք է դրսևորվի չափազանց ձևական մոտեցում, և պետք է հաշվի առնվի նաև արդարադատության շահը:

12. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 260-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ *«Մարզերի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության և Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարաններին (այսուհետ՝ առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան) ընդդատյա են առաջին ատյանի կարգով իրականացվող բոլոր վարույթները, բացառությամբ*

[7] Տե՛ս Վճռաբեկ դատարանի՝ *Գևորգ Հարությունյանի* գործով 2011 թվականի հուլիսի 13-ի թիվ ԵԿԴ/0211/01/10 որոշումը, կետեր 15-16:

Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքի հավելված N 1-ով նախատեսված կոռուպցիոն հանցանքների վերաբերյալ վարույթների, որոնք ընդդատյա են հակակոռուպցիոն դատարանին»:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 263-րդ հոդվածի համաձայն՝ *«1.Նախնական դատաքննության ընթացքում պարզելով, որ տվյալ վարույթն ընդդատյա չէ իրեն, դատարանն այն որոշմամբ անհապաղ փոխանցում է ըստ ընդդատության:*

(…)

5. Վարույթն ըստ ընդդատության ստացած հակակոռուպցիոն կամ առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանը մինչև նախնական դատաքննություն նշանակելը եռօրյա ժամկետում որոշում է կայացնում վարույթը Վճռաբեկ դատարան ուղարկելու մասին, եթե համաձայն չէ դրա առարկայական ընդդատությանը:

(…)

8. Սույն հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված դեպքում Վճռաբեկ դատարանի նախագահը, Վճռաբեկ դատարանի քրեական և հակակոռուպցիոն պալատների նախագահները վարույթը Վճռաբեկ դատարանում ստանալու պահից տասնօրյա ժամկետում վերջնականապես լուծում են վարույթի առարկայական ընդդատության հարցը՝ ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ ընդունված որոշմամբ: Քվեարկելիս ձեռնպահ մնալ չի թույլատրվում:

9. Սույն հոդվածով սահմանված կարգով որոշված դատարանը համարվում է իրավասու դատարան»:

12.1. «ՀՀ քրեական օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» 2024 թվականի հունվարի 16-ի թիվ ՀՕ-31-Ն ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի համաձայն՝ *«Օրենսգրքի հավելված N 1-ում՝*

*1) **«Հոդված 296. Փողերի լվացումը»** բառերը փոխարինել **«Հոդված 296. 3-րդ մաս, 2-րդ կետ. Փողերի լվացումը՝** իշխանական կամ ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելով» բառերով (…)»:*

«Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 23-րդ և 24-րդ մասերի համաձայն՝ *«23. (...) Հայաստանի Հանրապետության առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններին ենթակա (...) կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ գործերը վերաբաշխվում են հակակոռուպցիոն դատարանի համապատասխան մասնագիտացում ունեցող դատավորների միջև, բացառությամբ սույն հոդվածի 24-րդ մասով սահմանված դեպքի:*

24. Հայաստանի Հանրապետության առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանների վարույթում գտնվող՝ սույն մասով նախատեսված գործերը ենթակա չեն վերաբաշխման հակակոռուպցիոն դատարանին, եթե տվյալ գործով անցում է կատարվել դատաքննության փուլ»:

«Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված ՀՕ-333-Ն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ *«Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո Հայաստանի Հանրապետության առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանների վարույթում գտնվող կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ գործերը վերաբաշխվում են հակակոռուպցիոն դատարանի դատավորների միջև, եթե տվյալ գործերով անցում չի կատարվել դատաքննության փուլ»:*

12.2. «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 39-րդ հոդվածի համաձայն՝ *«1. Եթե օրենսդրության մեջ բացակայում է կոնկրետ հասարակական հարաբերությունը կարգավորող իրավական նորմը, սակայն օրենսդրությամբ սահմանված է համանման հարաբերությունները կարգավորող այլ իրավական նորմ, ապա այդպիսի հարաբերությունների նկատմամբ (եթե դա չի հակասում դրանց էությանը) կիրառվում են համանման հարաբերություններ կարգավորող իրավական նորմերը (օրենքի անալոգիա):(...):*

3. Օրենքի կամ իրավունքի անալոգիա չի կարող կիրառվել, եթե դրանով սահմանափակվում են անձանց իրավունքները, ազատությունները, կամ նրանց

համար նախատեսվում է նոր պարտականություն կամ պատասխանատվություն, կամ խստացվում են նրանց նկատմամբ կիրառվող պատասխանատվության, հարկադրանքի միջոցները կամ դրանց կիրառման կարգը, հարկերի, տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների վճարման կարգը, անձանց գործունեության նկատմամբ հսկողություն ու վերահսկողություն իրականացնելու պայմանները և կարգը:

4. Օրենքի անալոգիան և իրավունքի անալոգիան կարող են կիրառվել միայն, եթե տվյալ օրենքով չի արգելվում անալոգիայի կիրառումը»:

13. Նշված նորմերի համակարգային վերլուծությունից հետևում է, որ «ՀՀ քրեական օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» 2024 թվականի հունվարի 16-ին ընդունված ՀՕ-31-Ն ՀՀ օրենքով կատարված փոփոխության արդյունքում ՀՀ քրեական օրենսգրքի 296-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին և 3-րդ կետերն այլևս չեն հանդիսանում կոռուպցիոն հանցանքներ և ընդգրկված չեն ՀՀ քրեական օրենսգրքի հավելված N 1-ում, հետևաբար դրանց վերաբերյալ վարույթներն ընդդատյա են առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին: Սակայն, կատարված փոփոխությամբ որևէ կարգավորում չի սահմանվել առ այն, թե արդյո՞ք այդ փոփոխությունը պետք է տարածվի Հակակոռուպցիոն դատարանում դատաքննության փուլում գտնվող նմանատիպ վարույթների վրա, այլ կերպ՝ արդյո՞ք այդ վարույթները ենթակա են վերաբաշխման, թե ոչ:

Այդուհանդերձ, դեռևս 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքի 19-րդ հոդվածի 23-րդ և 24-րդ մասերով, ինչպես նաև «Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» 2021 թվականի ապրիլի 14-ին ընդունված ՀՕ-333-Ն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանվել է, որ ՀՀ առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանների վարույթում գտնվող կոռուպցիոն հանցագործությունների վերաբերյալ այն գործերը, որոնցով անցում չի կատարվել դատաքննության փուլ, վերաբաշխվում են հակակոռուպցիոն

դատարանի համապատասխան մասնագիտացում ունեցող դատավորների միջև: Այսինքն, «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքով, ինչպես նաև «Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-333-Ն օրենքով լուծում է տրվել համանման իրավահարաբերությանը, ըստ որի՝ դատաքննության փուլ անցում կատարված չլինելու դեպքում առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի վարույթում գտնվող վարույթի փոխանցումը Հակակոռուպցիոն դատարան իրավաչափ է:

Հաշվի առնելով, որ ինչպես «Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքը, այնպես էլ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգիրքը չեն արգելում անալոգիայի կիրառումը, ինչպես նաև տվյալ պարագայում անալոգիայի կիրառումն անձանց իրավունքները, ազատությունները չի սահմանափակում կամ նրանց համար նոր պարտականություն կամ պատասխանատվություն չի նախատեսում, գտնում ենք, որ Հակակոռուպցիոն դատարանների վարույթում գտնվող՝ «ՀՀ քրեական օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» 2024 թվականի հունվարի 16-ի թիվ ՀՕ-31-Ն ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի հիման վրա առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարաններին ընդդատյա վարույթների վերաբաշխման հարցը պետք է լուծվի ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-331-Ն օրենքի 19-րդ հոդվածի 23-րդ և 24-րդ մասերին և «Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-333-Ն օրենքի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասին համահունչ: Այլ կերպ՝ այն վարույթները, որոնցով Հակակոռուպցիոն դատարանն անցում չի կատարել հիմնական դատալսումների փուլ, ենթակա են վերաբաշխման առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին:

14. Սույն վարույթի նյութերի ուսումնասիրությունից երևում է, որ՝

- Հակակոռուպցիոն դատարանը, փաստելով, որ Ա.Հակոբյանին և Մ.Սաֆարյանին ներկայացված մեղադրանքների համաձայն՝ վերջիններիս կողմից ենթադրյալ փողերի լվացումը չի կատարվել իշխանական կամ ծառայողական լիազորությունները կամ դրանցով պայմանավորված ազդեցությունն օգտագործելու եղանակով, որոշում է կայացրել վարույթն ըստ ընդդատության Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարան ուղարկելու մասին[8]:

- Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանն արձանագրել է, որ գործի քննության ընթացքում քրեական օրենսգրքի համապատասխան հավելվածում փոփոխությունների դեպքում վարույթները չպետք է փոխանցեն ըստ ընդդատության, քանի որ դրանք դատարանի կողմից ստանալու պահին եղել են ճիշտ ընտրված ընդդատությամբ[9]:

15. Նախորդ կետում մեջբերված փաստական հանգամանքները գնահատելով սույն որոշմամբ վկայակոչված իրավադրույթների և արտահայտված իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո՝ պետք է փաստել, որ ««Հայաստանի Հանրապետության դատական օրենսգիրք» սահմանադրական օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՕ-331-Ն ՀՀ սահմանադրական օրենքով և «Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-333-Ն օրենքով նախատեսված իրավակարգավորումների լույսի ներքո թիվ ԵԴ1/0365/01/24 (ՀԿԴ/0296/01/23) քրեական վարույթը ենթակա էր վերաբաշխման առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանին, քանի որ սույն գործով Հակակոռուպցիոն դատարանն անցում չի կատարել հիմնական դատալսումների փուլ:

16. Վերոշարադրյալը հիմք է տալիս փաստելու, որ Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանի հետևությունն այն մասին, որ թիվ ԵԴ1/0365/01/24 (ՀԿԴ/0296/01/23) քրեական վարույթը ենթակա չէր փոխանցման առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան, հիմնավոր

[8] Տե՛ս սույն որոշման 5-րդ կետը:
[9] Տե՛ս սույն որոշման 6-րդ կետը:

չէ: Ընդունելի չէ նաև Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանի այն դատողությունը, որ ընդդատության կանոնների պահպանմամբ վարույթ ընդունված քրեական գործի ընդդատությունը չի կարող փոխվել՝ ելնելով քրեական վարույթի ընթացքում հետագա օրենսդրական փոփոխություններից:

17. Վերոգրյալի հիման վրա գտնում ենք, որ թիվ ԵԴ1/0365/01/24 (ՀԿԴ/0296/01/23) քրեական վարույթն ընդդատյա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանին:

Ղեկավարվելով ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 263-րդ հոդվածի 8-րդ մասով՝

Ո Ր Ո Շ Ե Ց Ի Ն Ք

Մարատ Ռոբերտի Սաֆարյանի վերաբերյալ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետով, 296-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով, 264-րդ հոդվածի 1-ին մասով և Աստղիկ Հուսիկի Հակոբյանի վերաբերյալ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ կետով, 296-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետով և 264-րդ հոդվածի 1-ին մասով թիվ ԵԴ1/0365/01/24 (ՀԿԴ/0296/01/23) քրեական վարույթն ընդդատյա է Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության քրեական դատարանին:

ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԻԼԻԹ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ	ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՔՐԵԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՓՈԽԱՐԻՆՈՂ ԱՐԹՈՒՐ ՊՈՂՈՍՅԱՆ	ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ՊԱԼԱՏԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՐԹՈՒՐ ԴԱՎԹՅԱՆ